

Předběžné tržní konzultace

§ 33 ZZVZ - Zadavatel je oprávněn vést tržní konzultace s odborníky či dodavateli s cílem připravit zadávací podmínky a informovat dodavatele o svých záměrech a požadavcích, pokud to nenarušuje hospodářskou soutěž; ustanovení § 211 odst. 1 se použije obdobně.

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) zavádí do české právní praxe nový institut, tzv. předběžné tržní konzultace, které umožňují zadavateli v přípravné fázi před zahájením zadávání veřejné zakázky využít poradenství od dodavatelů či nezávislých odborníků. I když v praxi docházelo k předběžným tržním konzultacím i dříve, zákonodárce nyní v zákoně výslovně vyjádřil, že předběžné tržní konzultace jsou přirozenou součástí zadávacího procesu.

Využití:

Zadavatel nejčastěji využije předběžné tržní konzultace v rámci přípravy zadávacích podmínek, zejména ke specifikaci předmětu plnění veřejné zakázky, zjišťování reakce trhu na záměr a požadavky zadavatele, pokud nedisponuje nezbytnými odbornými informacemi sám, případně pokud má obavu, aby nedefinoval předmět veřejné zakázky diskriminačním způsobem. Zadavatel nemusí být dostatečně obeznámen se stavem trhu nebo požadované informace nejsou v potřebném rozsahu veřejně dostupné. Předběžné tržní konzultace jsou proto vhodným nástrojem pro zjištění možností trhu. Díky nim je možné se seznámit s návrhy a variantami řešení či novými inovativními postupy, které jsou na trhu k dispozici a docílit efektivnější hospodářské soutěže.

Průběh:

Zadavatel sdělí svůj předběžný záměr o zadání veřejné zakázky, včetně navrhovaných parametrů (parametry zboží, dodací lhůty, rozsah zakázky, logistická řešení) dodavatelům či nezávislým odborníkům, kteří následně mohou reagovat, komentovat některé parametry či navrhnout vhodnější potencionální řešení. Zadavatel obdržené informace kriticky vyhodnotí a rozhodne se, zda a jakým způsobem je při přípravě zadávací dokumentace využije.

Forma:

Komunikace mezi zadavatelem a dodavateli či nezávislými odborníky probíhá písemně, a nestanoví-li ZZVZ jinak, i ústně. V takovém případě je však nutné zdokumentovat průběh předběžných tržních konzultací a zajistit tak transparentnost a reálnou přezkoumatelnost postupu. Zadavatel může využít zápisy, zvukové nahrávky nebo souhrny hlavních prvků komunikace (§ 211 odst. 1 ZZVZ).

Výhody:

- Otevřená a efektivní metoda zlepšující informovanost zadavatele o možnostech plnění veřejné zakázky a umožňující přiměřené nastavení zadávacích podmínek.
- Transparentní a přezkoumatelný postup, postavený na přesném zdokumentování průběhu předběžné tržní konzultace.
- Zpětná vazba trhu, včetně např. ověření zda nastavení parametrů umožňuje vstup do soutěže i malým a středním dodavatelům.
- Dosažení „value for money“.

Podmínky využití:

- Pořádání předběžných tržních konzultací je vhodné oznámit například prostřednictvím webu zadavatele, předběžného oznámení uveřejněného ve Věstníku veřejných zakázek a Úředním věstníku Evropské unie (je žádoucí zejména u nadlimitních veřejných zakázek), profilu zadavatele, tiskovou zprávou apod.
- Účast na předběžných tržních konzultacích je vhodné umožnit co největšímu počtu účastníků.
- Dodavatelé, kteří se zúčastní předběžných tržních konzultací, nesmí být zvýhodněni oproti těm, kteří se jich nezúčastní; např. lhůty pro doručení nabídek musí poskytnout dostatečný čas na přípravu nabídek i nezúčastněným dodavatelům.
- Povinnost označit v zadávací dokumentaci tu část, která byla formulována na základě předběžných tržních konzultací, identifikovat osoby, které se jich zúčastnily, a uvést všechny podstatné informace, které byly obsahem předběžných tržních konzultací (§ 36 odst. 4 ZZVZ).
- Zápis, záznam nebo souhrn hlavních prvků komunikace z předběžných tržních konzultací je pro zajištění transparentnosti žádoucí zpřístupnit všem účastníkům zadávacího řízení, nejlépe učinit je součástí zadávací dokumentace.
- Zadávací dokumentaci je vhodné doplnit o zdůvodnění použití předběžných tržních konzultací a postupu při nich.
- Zákaz narušení hospodářské soutěže ve prospěch konzultovaných. V krajním případě má zadavatel možnost vyloučit účastníka, jehož podíl na přípravě zadávacích podmínek vedl k narušení hospodářské soutěže, pokud jiné opatření k nápravě není možné a účastník na výzvu zadavatele neprokázal, že k narušení hospodářské soutěže nedošlo (§ 48 odst. 5 písm. c) ZZVZ).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Zkušenosti Ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) bylo prvním zadavatelem, který u nás s podporou směrnice 2014/24/EU, o zadávání veřejných zakázek, uvedl už v roce 2014 předběžné konzultace v život. MZe využilo institut předběžných tržních konzultací již u 10 zadávacích řízení, např. v rámci veřejných zakázek „Agribus“, „Pojištění motorových vozidel“, „Zajištění jazykové výuky“, „Nákup kancelářských potřeb“ nebo „Poskytování služeb mobilního operátora“.

„Právo komunikovat s dodavateli před soutěží upravovala už dřívější směrnice 2004/18/ES. Již z prvních zkušeností jsme byli nadšeni, zpětná vazba od dodavatelů přispěla k zpřesnění zadávacích podmínek i prevenci rizik. O průběhu předběžných tržních konzultací jsme pořizovali audio a video záznam, který kdykoli zpětně může prokázat regulérnost naší zvolené postupu.“

Mgr. Jiří Šimon, ředitel Odboru pro veřejné zakázky,
Ministerstvo zemědělství

Zkušenosti Ministerstva práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) bylo dalším ze zadavatelů, kteří využili předběžné tržní konzultace v praxi již před vstupem ZZVZ v účinnost.

Poprvé se tak stalo v rámci přípravy veřejné zakázky s názvem „Dodávky potravinové a materiální pomoci“ hrazené z Fondu evropské pomoci nejchudším, s předpokládanou hodnotou 52 mil. Kč bez DPH a později zadané formou nadlimitního otevřeného řízení. Účelem předběžných tržních konzultací bylo získat informace potřebné pro správné nastavení zadávacích podmínek. Podklady pro předběžné tržní konzultace a informace o veřejné zakázce zadavatel uveřejnil v Oznámení předběžných informací ve Věstníku veřejných zakázek, na profilu zadavatele a na webových stránkách MPSV. Kromě základních organizačních informací uvedl zadavatel účel veřejné zakázky a zběžný popis předmětu a rozsahu plnění. Zadavatel dále upozornil, že průběh a výsledek předběžné tržní konzultace bude zaznamenán v samostatné zprávě, která bude součástí zadávacích podmínek veřejné zakázky.

Zadavatel mimo jiné v rámci předběžných tržních konzultací upozornil, že stanovenou část potravinových balíčků bude nutné sestavit z potravin s tzv. vyšším standardem kvality potravin v režimu jakosti zemědělských produktů a potravin uvedených v článku 16 nařízení č. 1305/2013, jako např. dobrovolný režim certifikace KLASA, regionální potravina či produkt biologického zemědělství.

„Zadavatel v rámci veřejné zakázky „Dodávky potravinové a materiální pomoci“ potřeboval zjistit reálnou situaci na českém trhu. Zejména zda jím poptávané plnění dokáží dodavatelé v požadovaném rozsahu, času a kvalitě dodat, včetně dopravy. Předběžné tržní konzultace se zdály být efektivním řešením. Jejich užití se vyplátilo.“

Mgr. David Novák, ředitel oddělení veřejných zakázek,
Ministerstvo práce a sociálních věcí

Inspirace ze zahraničí

V zahraničí si skutečnost, že v některých případech je strategické přizvat při přípravě zadávacích podmínek ke konzultacím i trh, uvědomili již před mnoha lety a vytvořili proto metody a postupy umožňující zadavateli získat efektivním způsobem podstatné informace pro zadání veřejné zakázky. Je totiž nutné vědět, kdo je na trhu a čím se zabývá.

Zadavatelé by si měli s dodavateli vytvořit jiný vztah a stát se hybnou silou inovativnějšího, odpovědnějšího a komerčněji zaměřeného přístupu k veřejnému nakupování a zadávání veřejných zakázek. To znamená, že by s potenciálními dodavateli měli společně pracovat na koncepci veřejných nákupů, jakož i na svém přístupu k trhu jako takovému. Dodávky, služby či stavební práce tak lépe splní očekávání zadavatele a trh přirozeně nabídne nejlepší hodnoty za vynaložené finanční prostředky. Nové evropské směrnice o zadávání veřejných zakázek tento přístup podporují s tím, že musí být férový a transparentní. Dodavatelský trh je bohatým zdrojem informací o tom, jak nejlépe uspokojit potřeby zadavatele, a proto si jej nemůžeme dovolit ignorovat.“

Genine Whitehorne, Head of SCC
(Resources), Croydon, Velká Británie